

14. Пеньшин Н.В. Эффективность и качество как фактор конкурентоспособности услуг на автомобильном транспорте : монография / Н.В. Пеньшин ; под науч. ред. В.П. Бычкова. – Тамбов : Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2008. – 224 с.

15. Амбацумян В.В. Безопасность дорожного движения : учебное пособие / В.В. Амбацумян, В.Н. Бабаннин, О.П. Гуджоян, А.В. Петридис ; под ред. гл. чл.-корр. РАН, проф. В.Н. Луканина. – М. : Машиностроение, 1997. – 288 с.

16. Бочкарева, М.М. Количественная оценка качества транспортных услуг / М.М. Бочкарева, В.А. Гудков, Н.В. Дулина // Автотранспортное предприятие. – 2007. – № 12. – С. 49–53.

17. Васильев, А.П. Ремонт и содержание автомобильных дорог: Справочник инженера дорожника / А.П. Васильев. – М. : Транспорт, 1989. – 287 с.

18. Домке, Э.Р. Управление качеством дорог : учебное пособие / Э.Р. Домке, А.П. Бажанов, А.С. Шириков. – Пенза : ПГУАС, 2004. – 242 с.

19. Коноплянко, В.И. Организация и безопасность дорожного движения / В.И. Коноплянко. – М. : Транспорт, 1991. – 183 с.

20. Экономика дорожного хозяйства: Учебник для вузов/ А.А. Авсеенко, Е.Н. Гарманов, Э.В. Дингес и др.; Под ред. Е.Н. Гарманова. – Транспорт, 1990. – 247 с.

21. Вучик Вукан Р. Транспорт в городах, удобных для жизни / Вукан Р. Вучик – М.: Территория будущего, 2012 – 413 с.

Стаття надійшла: 14.12.2017 р.

Рецензент: д.е.н., проф. Дмитрієв І.А.

Рецензент: д.держ.упр., проф. Маліков В.В.

УДК 681.45

JEL L100

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ РИНКІВ З РЕСУРСНИМИ ОБМЕЖЕННЯМИ НОВИХ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ

Кудрявцева О.В., к.е.н., доцент

Позняковський Д.С., студент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Анотація. Предметом роботи є ринки з обмеженими ресурсами нових товарів та послуг. Метою роботи є проведення аналізу ринків з обмеженими ресурсами та встановлення їх впливу на розвиток економіки держави в цілому.

З метою отримання обґрунтованих висновків в процесі роботи були використані абстрактно-логічний метод, системно-структурний аналіз і метод порівнянь. У роботі, на основі проведеного аналізу роботи відомих міжнародних компаній, встановлено, що з економічної точки зору, географічні ринки, на яких швидше всього засвоюється домінуюча інноваційна технологічна альтернатива, стають більш привабливими ніж ринки з інноваційною технологічною альтернативою, яка вводиться вперше. Дано власне визначення поняття лідируючий ринок. Встановлено, що для підвищення економічного росту і отримання найбільшого прибутку державі необхідно прагнути стати власником лідируючого ринку, що дозволить їй, в свою чергу стати центром тяжіння успішної інноваційної активності, а також визначати умови міжнародної співпраці, пов'язаної із розвитком того чи іншого інноваційного рішення. Цим і визначається великий інтерес до створення та просування нових товарів і послуг не тільки з боку комерційних організацій, а й з боку різних політичних структур і органів державної влади. В роботі також зазначено, що лідируючі ринки розглядаються як локомотиви глобального інноваційного розвитку, що визначають як технічні, так і економічні переваги різних інноваційних рішень, а також компаній і країн, які просувають ці інноваційні рішення.

Ключові слова: лідируючий ринок, інновації, нова технологія, товар, послуга.

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL REASONING FOR DEFINING MARKETS WITH RESOURCE RESTRICTIONS ON NEW GOODS AND SERVICES

Oksana Kudryavtseva, PhD in Economics, Associate Professor

Daniil Poznyakovskiy, Student

Kharkiv National Automobile and Highway University

Summary. *The subject of the article is the markets with limited resources of new goods and services. The aim of the article is to analyze markets with limited resources and determine their impact on the development of the economy as a whole.*

In order to obtain substantiated conclusions in the process of article, the abstract-logical method, system-structural analysis and the method of comparisons were used. In the article, based on the analysis of the article of well-known international companies, it has been established that from an economic point of view, geographic markets, which are most likely to be absorbed by the dominant innovative technological alternatives, become more attractive than markets with the innovative technological alternatives introduced for the first time. The actual definition of the concept is given by the leading market. It has been established that in order to increase economic growth and obtain the greatest profit, the state must strive to become the owner of the leading market, which in its turn will become the center of gravity of successful innovation activity, as well as determine the conditions of international cooperation, . This is determined by the great interest in the creation and promotion of new products and services not only from the side of commercial organizations, but also from various political structures and bodies of state power. The paper also points out that leading markets are considered as engines of global innovation development, which determine both the technical and economic benefits of various innovative solutions, as well as companies and countries that promote these innovative solutions.

Keywords: *the leading market, innovations, new technology, goods, service.*

Постановка проблеми. Одним з пріоритетних напрямків розвитку української економіки є підвищення інноваційної активності українських підприємств і їх вихід на лідируючі позиції на регіональних і глобальних ринках нових продуктів, технологій і послуг. Успішне вирішення даного завдання залежить багато в чому не тільки від розширення масштабів інноваційної діяльності компаній, а й від напрямку використання інновацій. У зв'язку з цим Україні та іншим країнам, що розвиваються, а також країнам з перехідною економікою, економічно доцільно стимулювати, в першу чергу, розробку, виробництво і просування споживчої продукції нижчого цінового сегмента. Такі інновації спрямовані на задоволення потреб широких верств малозабезпеченого, чутливого до ціни населення шляхом створення недорогої продукції або послуг з оптимізованими функціональними можливостями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню проблем управління виробництвом і просуванням нових товарів і послуг присвячені роботи наступних вітчизняних і зарубіжних авторів: Ілляшенко С. М., Йохна М. А., Стадника В.В., Микитюка П. П., Шумпетера Й., Ахьюджи С., Бхата Я., Прахалада К., Прача Дж., Раджа Р., Тивара Р., Глазьєва С. Ю, Портера М., та ін.

Невирішені складові загальної проблеми. Відповідно до теорії лідируючих ринків створення та просування нових товарів і послуг розвивається і поширюється в різних державах нерівномірно. Стратегічних конкурентних переваг домагаються компанії, що діють в країнах, де раніше інших склалися сприятливі умови, що забезпечують випереджаючі темпи розвитку інноваційної продукції.

На сьогоднішній день недоліком є недостатня теоретична опрацьованість питань, пов'язаних з науковим обґрунтуванням відповідних сучасним умовам підходів до управління виробництвом і просуванням нових товарів і послуг на ринках з ресурсними обмеженнями.

Формування цілей статті. Удосконалення методичної бази щодо аналізу ринків з ресурсними обмеженнями нових товарів та послуг.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним з пріоритетних напрямків розвитку економіки кожної країни є підвищення інноваційної активності її підприємств і їх вихід на лідируючі позиції на регіональних і глобальних ринках но-

вих продуктів, технологій і послуг. Успішне вирішення даного завдання залежить багато в чому не тільки від розширення масштабів інноваційної діяльності компаній, а й від напрямку використання інновацій. У той же час, розвиток і просування інновацій не є рівномірним ні в географічному, ні в тимчасовому і ні в галузевих аспектах. Одні нові товари і послуги виграють в одних країнах, інші - в інших. Одні технологічні втілення інноваційної ідеї домагаються глобального успіху, інші, спочатку зайнявши хороші позиції на національних ринках, бувають змушені їх поступитися, втрачаючи при цьому велику частину заробленого прибутку. Нові товари і послуги в ході свого впровадження не тільки конкурують з уже сформованими технологіями, моделями і процесам, що показав, але і один з одним [1, 2]. В рамках такої інноваційно-конкурентної боротьби, на успіх в управлінні інноваціями з боку компаній серйозно впливають особливості національної інноваційної системи та характеристики економіки країни в цілому. Дослідження в області інноваційно технологічного розвитку дозволяють встановити закономірності в циклічній зміні технологічних укладів. Циклічність в різних країнах і регіонах проявляється по-різному. Для ефективного і результативного управління інноваційними процесами органи державного управління і менеджмент компаній повинні брати до уваги закономірності розвитку і поширення інновацій [3].

Управління інноваційними проектами та програмами повинно бути погоджено і пов'язане з тенденціями в розвитку і поширенні інновацій як на глобальному, так і на локальному рівні. Відсутність узгодженості може призводити до субоптимальних результатів.

В останні 5-7 років в теорії управління інноваціями була сформульована і отримала розвиток теорія лідируючих ринків, в якій робляться спроби пояснити логіку розвитку і поширення інновацій та виявити фактори для того, щоб визначити напрямки, в яких можлива успішна інноваційна діяльність.

На нашу думку, термін «лідируючий ринок» можна трактувати як ринок національних держав, на якому в силу місцевих умов нові товари і послуги проникають в економіку набагато швидше, ніж на інших ринках, а так само створюються стимули для розвитку глобальних процесів і продуктів транснаціональної компанії. Це призводить до того, що саме інноваційні товари, послуги та рішення починають домінувати на інших, які відстають ринках. Місцеві нові товари і послуги на таких ринках стають затребувані повсюдно, так як ринкові умови, що викликали такі інновації, поширюються і на інші ринки.

Лідируючі ринки характеризуються найвищим темпом проникнення нових товарів і послуг на ринки, а відстаючі ринки порівняно пізніше і більш повільними темпами. Під проникненням нових товарів і послуг на ринок розуміється процентне відношення покупців ринку, що придбали інноваційних товар (послугу), до загальної кількості покупців.

Крім того, слід також вказати необхідність доповнити сформовані уявлення про лідируючих ринках відображенням того факту, що поширюються не абстрактні нові товари і послуги, а конкретні інноваційні технологічні альтернативи, що втілюють інноваційну ідею по-різному. Інноваційне рішення являє собою конкретну специфікацію, конфігурацію, конструктивно-інженерні та дизайнські рішення, які реалізують ту чи іншу інноваційну ідею [4]. Одна і та ж інноваційна ідея або технологія можуть бути реалізовані у великій кількості інноваційних рішень. Звідси динаміка поширення інновацій на різних національних ринках, що призводять до появи лідируючих і відстаючих ринків, зводиться не просто до того, що якась інновація з різним темпом проникає на різні ринки, а до того, що в різних країнах виникають різні інноваційні рішення, які конкурують один з другом. В результаті конкуренції і в силу певних чинників (які досліджуються в рамках теорії лідируючих ринків) глобальне поширення набува-

ють інноваційні рішення, які отримали початкове поширення саме на лідируючих ринках.

Створення і просування нових товарів і послуг на ринках з ресурсними обмеженнями можна розглядати як складову частину теорії дифузії інновацій вважає, що ринки з ресурсними обмеженнями знаходяться по відношенню до всіх інших ринків в переважному положенні [5]. З економічної точки зору, географічні ринки, де домінуюча інноваційна технологічна альтернатива швидше за все освоюється, виявляються привабливіше тих ринків, де інноваційна технологічна альтернатива вперше виводиться на ринок. Так, наприклад, технології мобільного зв'язку були винайдені і вперше вийшли на ринок в США, але глобальними перевагами стали володіти телекомунікаційні компанії зі Скандинавії, де склався лідируючий ринок мобільної телефонії. Технології факсимільного зв'язку були розроблені спочатку в США, потім активно ними стали займатися західнонімецькі фірми, але в глобальному масштабі домінантним становищем стали володіти японські компанії. Саме, японський ринок виявився лідируючим ринком факсимільних апаратів. Аналогічна ситуація склалася і з копіювальною технікою. Інноваційні технологічні рішення по антиблокувальною системою були вперше вироблені і використані при створенні військової техніки в США і Великобританії. Але лідируючим ринком антиблокувальних систем, які можна застосувати для цивільних автомобілів, склався в Німеччині. І саме німецькі виробники в даний час домінує на цьому ринку.

Таким чином, компанії, що працюють на лідируючих ринках, набувають конкурентні переваги, що дозволяють їм з меншими зусиллями проникати на ринки інших країн і стрімко збільшувати прибуток. У той же час, виробники (навіть якщо саме вони винайшли той або інший пристрій), представлені на відстаючих ринках, змушені, по-перше, втрачати як міжнародні, так і власні ринки, по-друге, переходити на нові технологічні рішення, що супроводжується трансформаційними витратами і по-третє, стикатися з проблемою недоотримання інвестованих у власні технологічні втілення інноваційної ідеї засобів [6]. Присутність на провідному ринку для компаній дозволяє також оптимізувати витрати на дослідження і розробки, так як такого роду витрати будуть багато в чому вкладені саме в ті інноваційні рішення, які будуть домінуючими на найближчу перспективу. Компанії, що працюють на провідному ринку, виробляють організаційні здібності і компетенції, які поставлять їх в переважне становище перед іншими конкурентами. Так як лідируючі ринки освоюють інноваційне рішення не тільки раніше, але і швидше за інших ринків, то підвищується ефективність організаційного навчання. На освоєння нових навичок, умінь і рішень витрачається менше часу і матеріальних ресурсів.

Істотні конкурентні переваги дають не тільки компаніям, але і самим країнам, де такі ринки складаються. По-перше, у зв'язку з конкурентними перевагами компаній, присутніх на лідируючих ринках, у країни виникає великий експортний потенціал. По-друге, що складається в результаті експорту інноваційних продуктів і послуг позитивний образ країни індукується і на інші товари і послуги, вироблені в країні. По-третє, швидке освоєння інноваційних рішень часто призводить до становлення науково-технічних кластерів, які в подальшому можуть стати джерелами інших інноваційних рішень. Так, наприклад, ринок з ресурсними обмеженнями мобільної телефонії в Швеції призвів до того, що в Стокгольмі склався науково-технологічний кластер, орієнтований на дані технології і пов'язаний, в першу чергу, з діяльністю компанії «Ericsson». По-четверте, розширення діяльності національних інноваційних компаній супроводжується збільшенням кількості робочих місць, особливо в наукоємних секторах, збільшенням податкових відрахувань до державного бюджету, підвищенням добробуту суспільства. Таким чином, країнам ставати власниками лідируючих ринків також дуже вигідно. Вони стають центрами тяжіння успішної

інноваційної активності і починають визначати умови міжнародного співробітництва, пов'язаного з розвитком того чи іншого інноваційного рішення. Цим і визначається великий інтерес до створення та просування нових товарів і послуг не тільки з боку комерційних організацій, а й з боку різних політичних структур і органів державної влади.

Висновок. У загальному і цілому можна зробити висновок, що лідируючі ринки розглядаються як локомотиви глобального інноваційного розвитку, що визначають як технічні, так і економічні переваги різних інноваційних рішень, а також компаній і країн, які просувають ці інноваційні рішення.

Перелік посилань:

1. Шумпетер Й. Теория экономического развития. Капитализм, социализм и демократия / предисл. В. С. Автономова – М. : ЭКСМО, 2007. – 864 с.
2. Глазьев С. Ю. Теория долгосрочного технико-экономического развития / С. Ю. Глазьев. – М. : ВладДар, 1993. – 310 с.
3. Vernon R. International investment and international trade in the product cycle / R. Vernon. – Quarterly Journal of Economics, 1999. – 80 (2). – 190-207 p.
4. Schuh G. Lean innovation – introducing value systems to product development / G. Schuh, M. Lenders, S. Hieber. – International Journal of Innovation and Technology Management, 2011. – 8 (1). – 41-54 p.
5. Норт Д. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики. – М. : Фонд экономической книги «Начала», 2007. – 122 с.
6. Портер М. Международная конкуренция: Пер. с англ. / Под ред. В.Д. Щетинина. – М. : Международные отношения, 1993. – 24 с.

Стаття надійшла: 10.12.2017 р.

Рецензент: д.держ.упр., проф. Маліков В.В.

Рецензент: д.е.н., проф. Іванілов О.С.

УДК 005.71-021.131

JEL M 11

MODERN CONCEPTS OF WORK ORGANIZATION IN VIRTUAL ENTERPRISES AS A DIRECTION OF DEVELOPMENT OF OPERATIONAL STRATEGY

Tetiana Sigaieva, PhD in Economics, Associate Professor

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Summary. Factors affecting the profit of the port activity enterprises are investigated, the analysis of formation The purpose of this research is to generalize theoretical and methodological aspects of the organization of work and the development of practical recommendations for remote work in the enterprise.

The analysis business of processes which result drew a conclusion on irrelevance of restriction of performance of work in time and space (especially intellectual) when there are available technological capabilities allowing to perform work irrespective of the location of workers is made. Expediency of granting to workers of opportunity to work in the remote mode is proved.

On the basis of results of the theoretical and analytical analysis practical recommendations are offered and the transition process providing taking measures for transition from usual model of the organization of work on remote on purpose is described: decrease in risks, labor productivity increase, expansion of a flow of the potential candidates without binding to a certain territory, adjustment of the uniform transparent and convenient information space adapted for possible changes (including, changes of structure of workers) who are inevitable through-out all activity of the enterprise

Keywords: labor, labor organization, remote work, business process, virtual companies.

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ НА ВІРТУАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ЯК НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ОПЕРАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ

Сігаєва Тетяна Євгеніївна, к.е.н., доцент

Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця

Анотація. Метою дослідження є узагальнення теоретико-методологічних аспектів організації праці та розробка практичних рекомендацій з організації дистанційної трудової діяльності на підприємстві.